

Exam. Code : 216703

Subject Code : 4446

M.A. Political Science 3rd Semester

INTERNATIONAL LAW

Paper—XIII

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—80

SECTION—A

Note :— Attempt any **six** questions. Each question carries 4 marks.

Explain the following in brief :

- (i) Sources of International Law.
- (ii) Differences between International Law and Municipal Law.
- (iii) What are the different modes of recognition for States ?
- (iv) Define *pacta sun servanda* and cite some cases.
- (v) Write a short note on International Law pertaining to Diplomatic relations between States.
- (vi) Discuss the privileges and immunities of Diplomatic Envoys.
- (vii) Elaborate State's Jurisdiction in different forms. Cite some suitable examples to support your arguments.
- (viii) What is territorial Asylum ? Use examples to support your answer.
- (ix) Write a note on kinds of War.
- (x) Define Crimes Against Humanity. Use International Conventions etc. to support your arguments.

SECTION-B

Note :— Attempt **one** question from each unit. Each question carries **14** marks.

UNIT—I

1. Write a note on meaning, nature and features of International Law.
2. Discuss the relationship between International Law and Municipal Law. Use examples to strengthen your answer.

UNIT—II

1. Write a note on State responsibility highlighting its kinds with the help of suitable examples.
2. Discuss State Succession and its kinds. Take support from the Vienna Convention on Succession of States in respect of Treaties, 1978.

UNIT—III

1. Discuss Law of Treaties with the support of suitable examples.
2. Write an analytical note on State's Jurisdiction and International Law. Refer to suitable examples.

UNIT—IV

1. Write a detailed note on Extradition in International Law.
2. Discuss different kinds of war, their effects and modes of termination under International Law.

(Punjabi Version)

ਭਾਗ—ੳ

ਨੋਟ : ਕੋਈ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 4 ਅੰਕ ਹਨ।

ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਦੀ ਸੰਖਿਪਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :

- (i) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਰੋਤ।
- (ii) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।
- (iii) ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਕੀ ਹਨ ?
- (iv) ਪੈਕਟਾ ਸਨ ਸਰਵੰਡਾ (pacta sun servanda) ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਉ।
- (v) ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸੰਖਿਪਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- (vi) ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਦੂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਛੋਟ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- (vii) ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। ਆਪਣੇ ਤਰਕਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਕੁਝ ਢੁਕਵੀਂਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿਉ।
- (viii) ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਿਕ ਆਸ਼ਰਮ ਕੀ ਹਨ ? ਆਪਣੇ ਉੱਤਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾ ਦਿਉ।
- (ix) ਜੰਗ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- (x) ਮਾਨਵਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। ਆਪਣੇ ਤਰਕ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਮੇਲਨ ਆਦਿ ਵਰਤੋ।

ਭਾਗ—ਅ

ਨੋਟ : ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 14 ਅੰਕ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ-I

1. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਰਥ, ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
2. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲਾਅ ਅਤੇ ਮਿਉਂਸੀਪਲ ਲਾਅ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਰਤੋ।

ਯੂਨਿਟ-II

1. ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਉਭਾਰਦੇ ਹੋਏ ਉਚਿਤ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
2. ਰਾਜ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 1978 ਦੀਆਂ ਸੰਧੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਉਪਰ ਵਿਐਨਾ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਵਰਤੋ।

ਯੂਨਿਟ-III

1. ਸਹੀ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਸੰਧੀਆਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। ਢੁਕਵੀਂਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-IV

1. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
2. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਯੁੱਧ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।